

דו"ח שנתי 2017-2018 תשע"ח

תכניות חינוכיות
"לגעת באופק"
ארגון פתחון לב

”

**כל מה שילד צריך
הוא מבוגר אחד שיאמין בו**

הרב שלמה קרליבך

פתח דבר

החל מהקמתה בשנת 2004 התכנית נגעה בחייהם של אלפי נערים ונערות, המאוגדים בכ-64 כיתות לימוד הפרוסות בכ-40 יישובים שונים ברחבי הארץ.

דו"ח זה מתאר את הפעילות החינוכית בשנת הלימודים תשע"ח וכולל מידע על התפיסה החינוכית של התכנית, תשובות סקרים ומשובים וכן נתונים המציגים שינוי חברתי אמיתי שמתקיים בקרב בני הנוער. התכנית מלווה במחקר קפדני, במשוב ובבקרה הבאים לידי ביטוי גם כן בחוברת זו.

אנו מודים לשותפים להצלחת התכנית: המועצה החינוכית המלווה את התכנית, אוניברסיטת ת"א שחוקרת ובוחנת באמצעות מדידה ובקרה מתמדת את השפעות התכנית, התורמים לה, המנהלים, המחנכים, המנחים והתלמידים עצמם.

בברכת הצלחה
אלי כהן, מנכ"ל פתחון לב

בהתרגשות רבה, אנו שמחים וגאים להציג את הדו"ח השנתי המסכם את שנת הפעילות של תכנית 7 בשנת הלימודים תשע"ח.

תכנית 7 מבית ארגון פתחון לב הינה תכנית חינוכית ארוכת טווח הפועלת לטובת חינוך, פיתוח מנהיגות וקידום בני נוער בישראל תחת החזון לייצר דרך ברורה למוביליות חברתית. בני הנוער אשר נבחרים להשתתף בתכנית הינם נערים ונערות בעלי פוטנציאל, החיים בפריפריה החברתית והגיאוגרפית של ישראל.

הליווי מתבצע במשך 7 שנים מלאות: 3 שנים בתיכון (כיתות י"ב), 3 שנים בצבא/שירות לאומי ושנה באזרחות, במסגרת של תכנית העצמה (EMPOWERMENT) המבוססת על גישה קוגניטיבית-התנהגותית. המטרה המרכזית של התכנית היא לפתח את המשאבים הטבעיים הטמונים בבני הנוער, לחזק את ביטחונם העצמי ואת אמונתם ביכולותיהם להצליח בחיים. כל זאת תוך מתן מענה לצרכיהם האישיים, החברתיים והתרבותיים. הליווי מתבצע בצמתים החשובים בחייהם של בני הנוער ומסייע להם לסיים תיכון בהצלחה, להתגייס לשירות צבאי/לאומי, ובהמשך להשתלב באופן מוצלח בחיים האזרחיים. זאת מתוך ההבנה כי מוביליות חברתית תתבצע רק לאחר שתלמיד המפתח חוסן עצמי, שייכות ומעורבות בקהילה, ישפר את הישגיו הלימודיים ואת מעמדו בחברה, ישתלב היטב בצבא או בשירות לאומי ובכך יסלול לו דרך למוביליות חברתית. אנו רואים לנגד עינינו את אותו הילד שבתחילת הדרך לא האמין בעצמו, מגיע למקום שלמד לחלום עליו.

תכנית 7, המופעלת במסגרת שעות הלימודים הפורמאליות של בתי הספר באישור משרד החינוך על ידי צוות מנחים מקצועיים ומוכשרים, פועלת בעשרות יישובים ברחבי הארץ וחוצה מגזרים בעודה מספקת מענה לבני נוער יהודים, ערבים ודרוזים.

התפיסה החינוכית | תכנית 7

החזון שלנו: הדרך למוביליות חברתית

תכנית 7 הינה תכנית העצמה חינוכית ארוכת טווח המלווה בני נוער בעלי מוטיבציה ופוטנציאל המתקשים להגיע להישגים ולממש את היכולות שלהם. הליווי הינו מתמשך ומתבצע בצמתים החשובים בחייהם:

המעבר לאזרחות

- המשך ליווי אישי צמוד
- עזרה במציאת עבודה
- סיוע בהתאמת מלגות לימוד

במסגרת הצבאית

- השתלבות מיטבית במערכת הצבאית ומניעת נשירה ממנה
- סיוע נפשי בעתות משבר
- תמיכה כלכלית
- ליווי רגשי לאור קשיים חדשים הנוצרים אל מול המערכת הצבאית

במסגרת הלימודית

- שיפור היכולות האישיות והלימודיות
- סיום התיכון בהצלחה לצד תעודת בגרות מלאה
- התנדבות בקהילה
- הכנה לשילוב מיטבי בצבא / שירות לאומי

הצלחת התוכנית:

שילוב המשתתפים ב: • עבודה מסודרת • לימודי תואר ראשון • לימודי תעודה

התכנית זימנה למתבגרים שיח מעמיק והתבוננות פנימית אל עולמם ואל המשברים שהם חווים ובכך תרמו לקשר שלהם אחד עם השני, למידת ההכלה וההקשבה ובעיקר ליצירת "ארגז כלים" להתמודדות עם מצבי רוח ומשבר.

עופרה פרוינד, מנהלת טוביהו, באר שבע

סיכום פעילות תשע"ח 2017-18

בשנת תשע"ח 100% מכלל הבוגרים שולבו בעבודה או בלימודים גבוהים!

107

שעות ספרוויז'ן
שבועי למנחים

214

שעות התנדבות
בקהילה

36

כיתות

831

משתתפים

4,002

שעות הנחיה

16

רשויות
ברחבי הארץ

67

שעות השתלמות
למנחים

26

בתי ספר

84

שעות מחקר,
הערכה ומדידה

- התוכנית יצרה קשר טוב וחזק בין ילדי הכתה, המנחה והמורים
- היתה חוויה של החיים! הלואי ויהיו עוד מפגשים

חסן וקרין, תיכון בית ג'אן

הישגים והצלחות של תכנית 7

תשע"ח 2017-2018

100% הצלחה של בוגרי כל שלבי התכנית, כולם משולבים בעבודה או בלימודים

96% מהמשתתפים מגיעים באופן סדיר למפגשים

95% החלו לימודיהם בכיתה י' וסיימו כיתה י"ב מול **80%** ארצי

97% מקרב בוגרי התכנית מתגייסים לשירות צבאי/לאומי לעומת ממוצע ארצי של כ- **50%**

96% מהמתגייסים לשירות צבאי/לאומי, מסיימים שרות משמעותי מלא מול **85%** ארצי

92.5% מכתות אתגר זכאים לבגרות מול ממוצע ארצי של **51.6%**

0% נשירה מול **1.3%** ארצי

86% מהמנהלים מביעים שביעות רצון גבוהה מאוד מהתכנית

87% מהמחנכים הביעו שביעות רצון גבוהה מאוד מהתכניות החינוכיות

80% ממשתתפי התכנית מציינים שהתכנית שיפרה את האקלים החברתי

80% ממשתתפי התכנית מציינים שהתכנית נתנה להם כלים להעצמה אישית

חברי המועצה החינוכית

נחמה חדד

יועצת ארגונית ומנחת קבוצות

ד"ר אבי לוי

מנהל אגף שח"ר במשרד החינוך
לשעבר ויועץ פרויקטים חינוכיים

ד"ר יפה בן עמי

ראש היחידה לפיתוח מקצועי,
בית הספר לחינוך, אוני' תל אביב

אבי קמינסקי

יו"ר איגוד מנהלי מחלקות
חינוך ברשויות המקומיות

פרופ' יזהר אופלטקה

יו"ר המועצה - ראש החוג למדיניות
ומינהל בחינוך, אוני' תל אביב

נורית כהן לייבוביץ
מנהלת תוכן,
ארגון פתחון לב

אילנה קייסי
מנהלת פרויקטים חינוכיים,
ארגון פתחון לב

אלי כהן
מנכ"ל פתחון לב

גדי אמיר
תא"ל במיל, פסיכולוג ארגוני

אשר סדן
תא"ל במיל, חבר בוועד המנהל
של ארגון פתחון לב

שותפים לדרך

ISRAIR ישראליר

360° המגזין הלאומי
לימודים ולתעושי בישראל

מיטב דש
ניסיון שמוכיל קדימה

היקף הפעילות של תכנית 7 | 2017-2018

” הרגשתי את היכולת להיפתח לילדים שאני לא מכירה, היה לי כיף בפעילויות, השיעורים היו מעניינים מאוד. תודה על הכול. מחכה לשנה הבאה

בת-אל, רוגוזין, מגדל העמק

” החוויה שעברתי במהלך התוכנית הייתה נהדרת ונפלאה, היה גיבוש בין כולם ועבודת צוות

מיכל, תיכון אמית, באר שבע

” למדתי וחוויתי דברים חדשים שלא ידעתי על עצמי ותודה שהילה היא חלק מאיתנו

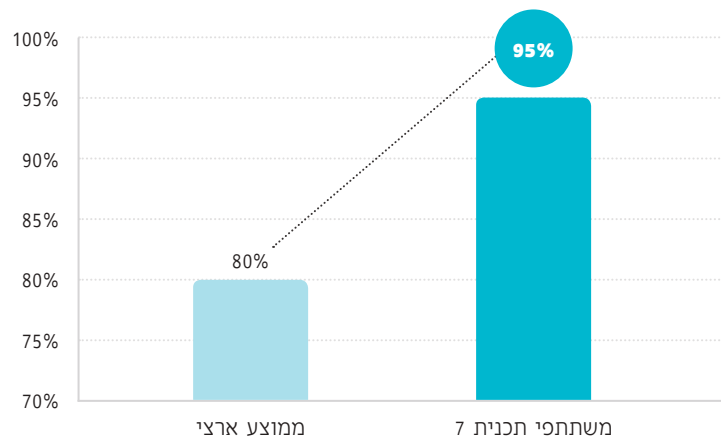
אסתר, טדי קולק, פסגת זאב ירושלים

הישגי משתתפי התוכנית בשלב א'

כיתה י' עד י"ב - בשנת תשע"ח

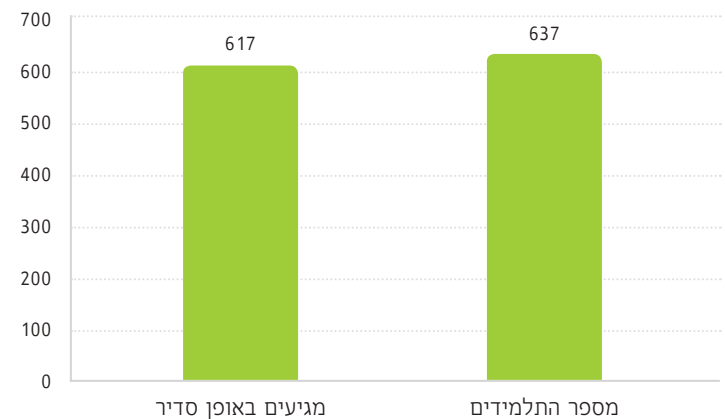
תלמידים שהחלו את לימודיהם בכיתה י'
וסיימו את כיתה י"ב בתשע"ח

שיעור ההתמדה של תלמידי התכנית בשנת
הלימודים תשע"ח עומד על **95%**

אחוז הביקור הסדיר של התלמידים
המשתתפים בתכנית 7

96% מגיעים באופן סדיר
למפגשי התכנית

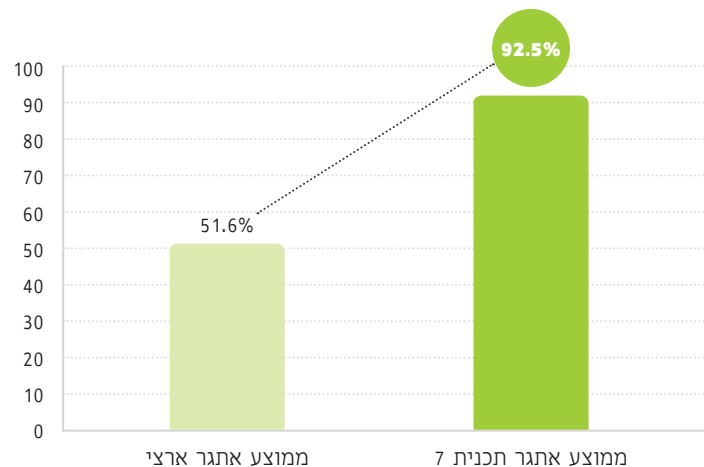
95% בתכנית 7 מול **80%** ממוצע ארצי!

שיעור הנשירה של תלמידי התכנית
בשנת הלימודים תשע"ח: עומד על **0%**
אל מול אחוז נשירה ארצי של **1.3%**

נתוני הזכאות לבגרות בקרב משתתפי תוכנית 7 מול נתון ארצי של זכאות לבגרות

אחוז זכאות לבגרות בכתות אתגר בתכנית 7
92.5% למול ממוצע ארצי של 51.6%

”
התכנית מעצימה את התלמידים, מעלה להם את הביטחון העצמי ואת היכולת והמסוגלות להצליח בלימודים. התלמידים הגיעו לבי"ס עם 6-8 שליליים והיום הם עם ממוצע 80 לומדים יפה ואוהבים להגיע למפגשים. זה ממש לא ברור מאליו.

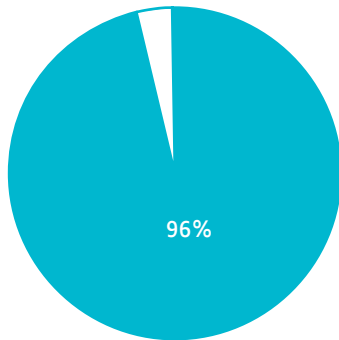
אורנה פרבר, מנהלת מקיף ו, ראשון לציון

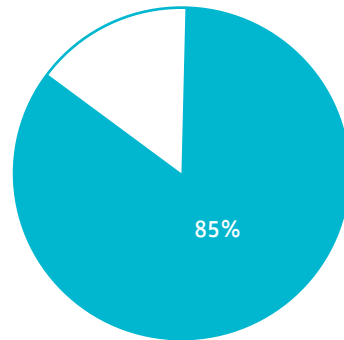
הישגי משתתפי התוכנית בשלב ב'

אחוז מסיימי השירות הצבאי בהצלחה

96% מבוגרי התכנית סיימו את שירותם הצבאי בהצלחה לעומת 85% ממוצע ארצי

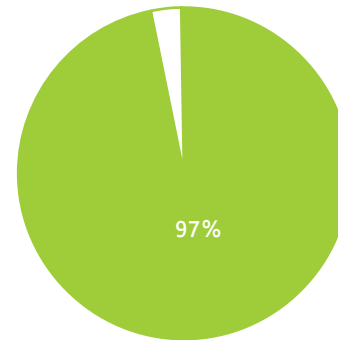
בוגרי התכנית

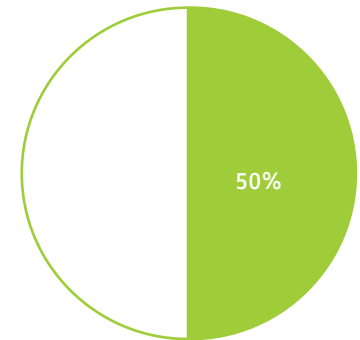
ממוצע ארצי

גיוס והשלמת השרות הצבאי / שרות לאומי

97% ממשתתפי התוכנית מחויבי הגיוס התגייסו לשירות צבאי למול אחוז הגיוס הארצי שעמד על 50%

אחוזי גיוס בקרב משתתפי תכנית 7

ממוצע ארצי של אחוזי גיוס

” התלמידים זכו להעצמה והתקדמות, עלייה בביטחון העצמי והיכולת שלהם לתפקד כמבוגרים ולהתבטא. הרבה מהנערים שהיו זקוקים לעזרה בתהליכי הגיוס קיבלו אותה ממנחה התוכנית.

הרן זיו, מנהל תיכון טדי קולק, פסגת זאב ירושלים

אני ממליצה על התוכנית בחום. בתום 3 שנים ניכר כי ביטחונם העצמי וכושר הביטוי של הילדים השתפר מאוד. הם זכו לאזון קשבת ולהעצמה. הליווי של הילה המנחה והשיחות האישיות, ההכנה והתייווך של הילה בינם לבין הצבא לקראת הגיוס היו קריטיים ואני מקווה שכל אלה יתרמו לשירות משמעותי עבורם.

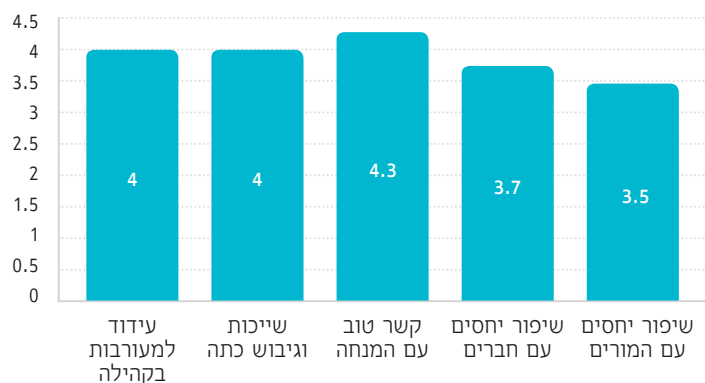
סוניה רפאלי, מחנכת כיתה י"ב, טדי קולק, פסגת זאב ירושלים

שביעות הרצון של משתתפי תוכנית 7

בשנת תשע"ח

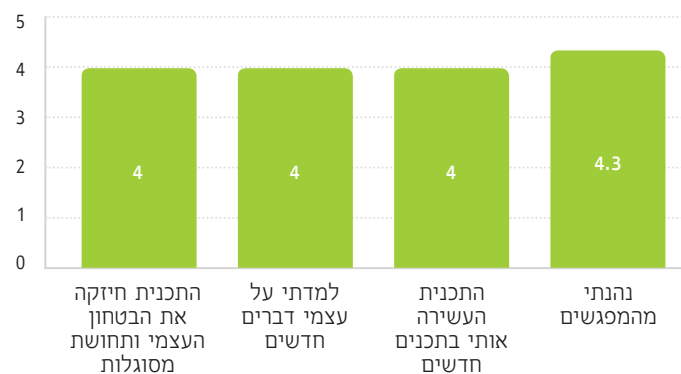
השפעות התכנית על המשתתפים
מבחינת ערכים ואקלים חברתי

80% ממשתתפי התכנית חשים שהתחזקו
מבחינת ערכים ואקלים חברתי

השפעת התכנית על משתתפיה
באספקט של העצמה אישית

82% ממשתתפי התכנית העידו
כי התכנית תרמה להצמתם האישית

(ממוצע כלל המשתתפים)

מדדי שביעות הרצון נמדדו ע"י היגדים. לגבי כל היגד נבחרה תשובה על סולם של חמש קטגוריות הנע בין 1 - לא מסכים כלל, לבין 5 - מסכים במידה רבה.

- החוויה הכי כיפית שהייתה לי עד כה בלימודים
- אני שמחה שנפלה בחלקי הזדמנות להיות בתוכנית כזו ומקווה שהיא תמשיך בשנה הבאה...
- חוויה חד פעמית, שמחה שזכיתי בה היא לימדה אותי המון דברים ולמדתי לחשוב בצורה פתוחה יותר, לדעת על מטרות חיי קצת יותר בבירור. אני יכולה לפרוק את הדברים האישיים שלי, אני מגלה שהכיתה הכירה אותי, התחברתי יותר לילדים זה גיבש את הכיתה.

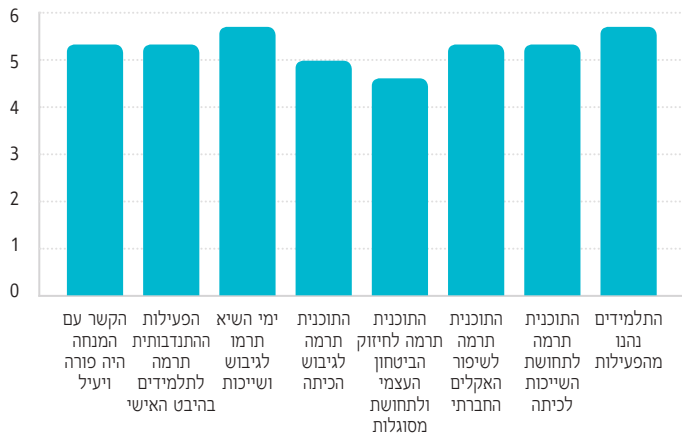
יוסף, גלי ואורי, תיכון רבין, באר שבע

שביעות רצון של הצוותים החינוכיים

(מנהלים ומחנכים) מתוכנית 7 - בשנת תשע"ח

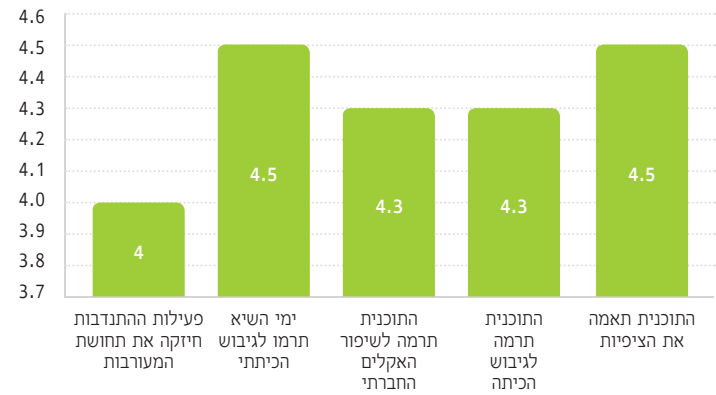
שביעות הרצון של מחנכי הכיתות מהתכנית החינוכית

87% מהמחנכים הביעו שביעות רצון רבה מאוד מהתכנית החינוכית

שביעות הרצון של מנהלי בתי הספר מהתכנית החינוכית

86% מהמנהלים של בתי הספר מביעים שביעות רצון מהתכנית החינוכית

מדדי שביעות הרצון נמדדו ע"י היגדים. לגבי כל היגד נבחרה תשובה על סולם של חמש קטגוריות הנע בין 1 - לא מסכים כלל, לבין 5 - מסכים במידה רבה.

התלמידים מחכים כל השבוע לשיעורים.

התלמידים מאוד קשורים למנחה ואני יודעת שהם מתייעצים איתו בנושאים שונים.

מדובר בכיתה לא פשוטה מבחינה חברתית ונראה שגיורא עובד קשה ובאופן עקבי עם התלמידים כי בהחלט ניתן לראות שהם מקשיבים לו והדברים מחלחלים.

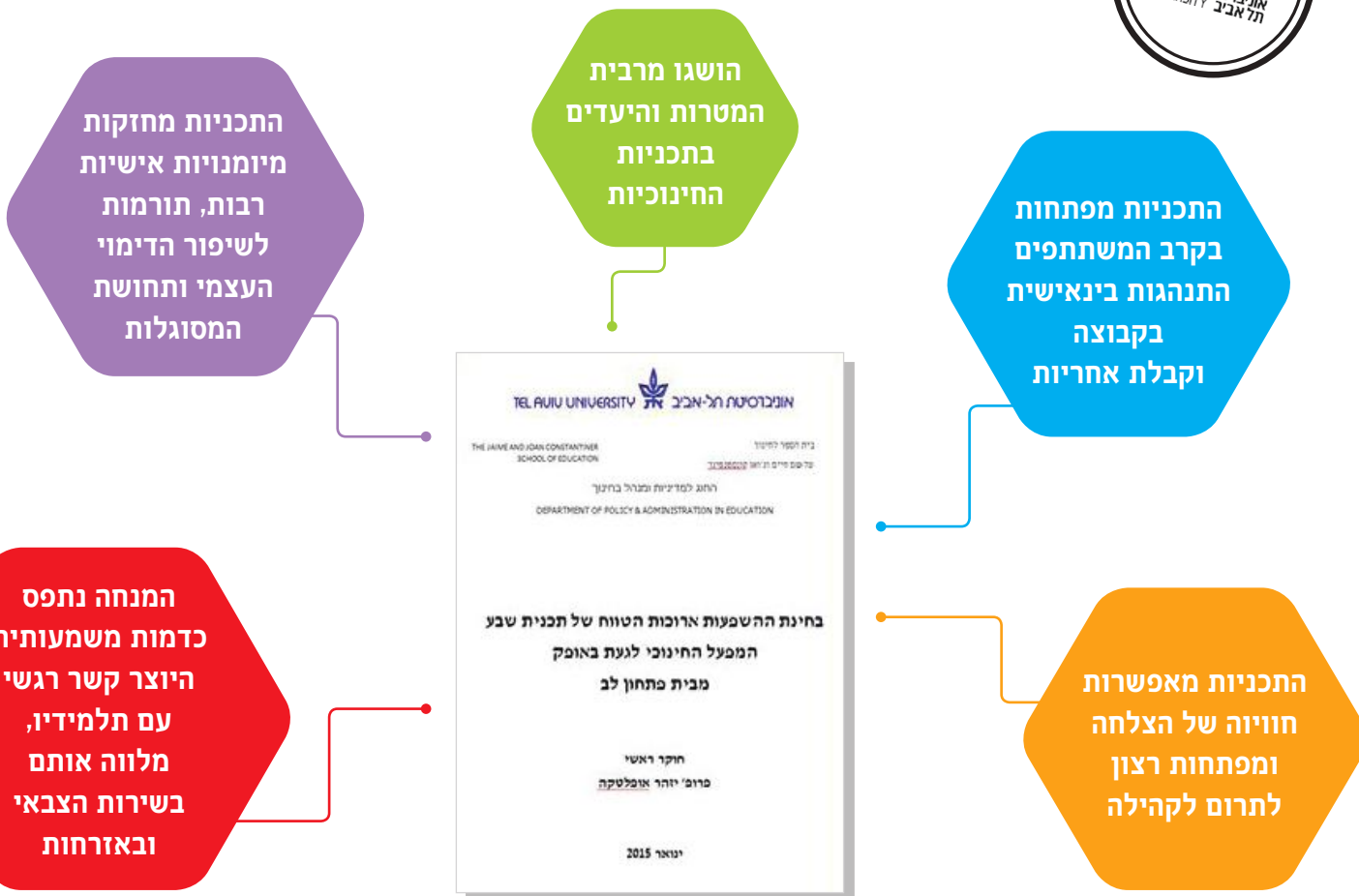
מאיה אלמקאסי, מחנכת כיתה י"א, 5, קרית מוצקין

אני מברכת על התהליך. בדרך כלל בחינוך מחפשים תוצאות. כאן זה באמת תהליך. עשינו חשיבה משותפת וזה ראוי להערכה. הילדים זכו פה, נעשתה עבודה נהדרת. התלמידים חוו חוויות מרגשות ומעצימות בתוכנית מסודרת להעצמה אישית, מנהיגות והקשר לקהילה ולמדינה. ניכר כי היחס של התלמידים לערכים שונים בחייהם השתנה בעקבות התוכנית וגם התנהגויות שליליות בכיתה הלכו ופחתו.

זמירה וולד, מנהלת ויצו, רחובות

תכנית 7 מגובה במחקר אקדמי מדיד ופועלת תחת בקרה צמודה לאורך כל הדרך להלן ממצאים עיקריים:

”התקווה נמצאת בחלומות, בדמיון ובאומץ של אלו המעזים להפוך חלום למציאות”

(ג'ונאס סאלק)

